

Plán prevence sociálně patologických jevů

Minimální preventivní program

Školní rok 2021-2022

Zpracovala: Mgr. Lenka Habartová, školní metodik prevence

Základní škola Čtverka je úplná škola s devíti postupnými ročníky pro žáky s mentálním postižením, včetně souběžného postižení více vadami nebo autismem.

Součástí školy je Školní družina. Kapacita školy je 76 žáků a kapacita školní družiny 30 žáků.

V letošním školním roce nastoupilo 59 žáků.

Výuka v 1. - 9. ročníku ZŠ probíhá podle ŠVP ZŠ s názvem „Společnou cestou“ a výuka

v 1. - 10. ročníku ZŠS je realizována podle ŠVP „Škola pro radost“.

Základní škola nemá vlastní budovu. Sídlí v prostorách ZŠ Na Výsluní 2047 v Uherském Brodě.

Motto letošního MPP zní:“ V zdravém těle, zdravý duch.“

Vychází z dlouhodobých cílů plánu prevence patologických jevů v jednotlivých ročnících.

MPP je zaměřen především na předcházení rizikových projevů v chování žáků:

- a) agrese, šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, intolerance, rasismus
- b) záškoláctví
- c) závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- d) rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- e) poruchy příjmu potravy

- f) negativní působení sekt
- g) sexuální rizikové chování

Řada preventivních prvků je včleněna do školního vzdělávacího programu.

Průnik do většiny témat nám zprostředkuje Nízkoprahové zařízení Šrumeč Uherský Brod.

Na posilování pohybových dovedností se bude odborně podílet tým pracovníků Městského domu dětí a mládeže Uherský Brod.

Cíle MPP

1. *Zajistit klidnou atmosféru pro přiměřený rozvoj žáků se specifickými poruchami a fyzickým handicapem.*

V atmosféře důvěry se žáci lépe socializují a posléze jsou i více motivovaní k učení.

V návaznosti na dlouhodobé cíle jde o zlepšování přátelské atmosféry ve třídách.

Vedení žáků k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

Pomáhat žákům odhadnout své schopnosti a možnosti pro výkon budoucí pracovní činnosti.

2. *Posilovat duševní odolnost vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům, které pramení z různého sociálního prostředí a rodinného zázemí.*

Základem je důvěra rodičů ve školní pravidla a snaha o jejich dodržování, smíření rodičů s možnostmi dítěte a reálný postoj k jeho školní úspěšnosti. Vyrovnaný rodič je základním stavebním kamenem pro klidný vývoj dítěte.

V návaznosti na dlouhodobé cíle chceme vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, přírodě.

3. *Vést k odpovědnosti za vlastní chování a způsob života.*

Období distanční výuky mnozí žáci pochopili jako prodloužené prázdniny a ztratili výukové návyky i chuť pracovat a plnit úkoly.

Budeme se snažit navázat na dlouhodobé cíle: Rozvíjení schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Povedeme žáky k zodpovědnosti za své chování a činy.

4. *S ohledem na dodržování hygienických pravidel pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily při stmelování třídních kolektivů včetně zapojení do týmové práce.*

Víc hlav víc ví. Přirozená soutěživost ve třídním kolektivu má pozitivní vliv na prospěch žáků. Žáci jsou lépe motivovaní k učení.

Návaznost na dlouhodobé cíle: Důsledné trvání na dodržování pravidel školního řádu. Důsledné dodržování epidemiologických a hygienických nařízení.

5. *Zdravý životní styl a denní režim - předchází vzniku závislostního chování.*

Vhodnou nabídkou aktivit zvýšit zájem dětí o školní kroužky a zapojování se do mimoškolních sportovních, kulturních a tvořivých činností.

Z dlouhodobé perspektivy jde o systematické vedení ke zdravému životnímu stylu, bezpečnosti a ochraně zdraví.

6. *Desatero bezpečného internetu.*

Vzhledem k nárůstu nevhodných cílených útoků na sociálních sítích nabízet žákům informace zaměřené na kyberstalking, kybegrooming, netolismus....

Nejen žáky, ale i rodiče je třeba seznamovat s riziky využívání TikTok a jiných sociálních sítí.

Zamezit zejména on-line hazardním aktivitám blokováním přístupu na hazardní servery na své internetové síti (počítačové učebny, wifi).

Sledovat novodobé projevy souvisejících s riziky kyberšikany a jejich řešení.

PPREVENTIVNÍ AKTIVITY V TOMTO ŠKOLNÍM ROCE

Seznámení žáků i rodičů se všemi body školního řádu – prevence prekriminálního a kriminálního chování

Poučení žáků o bezpečnosti v hodinách TV, VV, PV

Pravidelná kontrola školní docházky

Návštěvy kulturních představení – prevence projevů agrese

Účast žáků na 12. ročníku Olympiády speciálních škol Zlínského kraje – prevence rizikových sportů

Canisterapie – průběžně 1x měsíčně pro všechny zájemce – prevence rasismu a xenofobie

Plavecký výcvik pro žáky 4. + 5. ročníku ZŠ a 5. + 6. ročníku ZŠS v průběhu 1. pololetí - CPA Delfín Uh.

Brod – prevence rizikových sportů

Aktivní třídění odpadu ve třídách i budově školy – prevence v adiktologii – užívání návykových látek

Prezentace školy na veřejnosti: výstava výtvarných prací žáků s názvem „Jsem, jaký jsem“ – prevence prekriminálního a kriminálního chování

Dopravní výchova pro žáky 6. – 9. ročníku – prevence rizikového chování v dopravě

Školní výlety – zaměřené na prevenci záškoláctví, šikany, rizikového chování v dopravě

Den dětí – prevence šikany

Besedy: volba povolání, zdravá výživa, ekologie, dospívání, Policie ČR, lékař

Návštěva Úřadu práce Uh. Hradiště – žáci 8. – 9. ročníku

Návštěva Městského úřadu a jeho odborů v rámci učiva OV – žáci 6. – 9. ročníku

Den s Policií ČR – ukázky činnosti IZS

Den Země

Legování pro ZŠS

Pohybové hry pro žáky 2. stupně ZŠ

Projektové dny mimo školu: Hipoterapie na Vyškovci

Programy z nabídky Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež Šrumec Uh. Brod

- **Chování v kolektivu** – realizace aktivit s cílem respektování žáků mezi sebou, rozvoj pozitivních forem chování v kolektivu.
- **Fake News II.** – program zaměřen na vedení žáků k tomu, aby dokázali posoudit, které z informací na internetu lze vyhodnotit jako nepravdivé (praktické ukázky).
- **Životní křižovatka** (6. – 8. roč.) – program zaměřen na motivaci žáků k přemýšlení o vlastní budoucnosti (volbě střední školy apod.)
- **Občanský průkaz a trestní odpovědnost mladistvých** (8. a 9. roč.) – program týkající se tématu vlastní zodpovědnosti žáků. Žáci se dozvědí, co se pro ně mění získání občanského průkazu.
- **Peníze nebo život?** – program na téma finanční gramotnosti – dluhová problematika, insolvence, rychlé půjčky a jejich úskalí, platební brány, přehled v reálném světě (nájmy, mzdy, ...) apod.
- **Ne/bezpečný internet** – program, v rámci kterého se žáci seznámí s pojmem např. sexting (rozesílání intimních fotografií na internetu) a s riziky, které tento fenomén obnáší. Dále se žáci dozvědí, jaké nebezpečí přinášejí sociální sítě a sdílení informací.
- **Jde to i jinak** – program zaměřen na téma efektivní komunikace a řešení konfliktů bez hádek a sporů. Program zaměřen také na prevenci šikany a tolerování názoru ostatních.

- **Závislosti**
- **Co je ještě v pohodě**

SKLADBA AKTIVIT MPP PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY

Preventivní témata jsou nedílnou součástí ŠVP.

1. stupeň: 1. – 3. ročník (ZŠS 1. – 6. ročník)

V 1. – 3. ročníku zařazovat prevenci při všech vhodných příležitostech do výuky ve Čtení, Řečové výchově, Prvouce, Tělesné výchově, Pracovním vyučováním.

Základem práce je:

- rozvíjení myšlení a řeči – vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc umění říct NE
- osvojování základů slušného chování, dodržování školního řádu, osvojování vhodného chování k spolužákům, učitelům, neznámým lidem, vytváření dobrých vztahů v kolektivu, pomáhat svým spolužákům, respektovat jejich individuální zvláštnosti
- podle svých možností chránit své zdraví
- vytváření pozitivního vztahu k přírodě, zásady chování v přírodě, ochrana přírody
- režim dne, využití volného času, opatrnost a bezpečnost při hrách a ve volném čase
- bezpečná cesta do školy, adresa bydliště, chování při dopravní nehodě
- vhodná prevence patologických jevů, která pomáhá vytvářet u dětí pocit osobního bezpečí a upevňovat zásady zdravého životního stylu.

Prevence je vedena v třídním kolektivu průběžně třídní učitelkou, která činnost žáků motivuje pochvalou.

1. stupeň: 4. – 5. ročník

Témata prevence rizikového chování ve 4. – 5. ročníku jsou obsažena především v předmětech Český jazyk, Řečová výchova, Přírodověda, Vlastivěda, Tělesná výchova, Pracovní vyučováním.

Základem práce je:

- schopnost vyjádřit vlastní názor, vyhledávání informací směřujících k řešení problému
- vytváření pozitivních mezilidských vztahů, osvojování si pravidel slušného chování
- podpora při upevňování citového vztahu k místu a zemi, kde žijeme
- vytváření základních pracovních návyků
- dodržování zásad ochrany životního prostředí
- prevence zdraví - zdravá strava, pitný režim, režim dne, význam aktivního pohybu
- znalost důležitých telefonních čísel – první pomoc, policie, hasiči, tísňová linka
- rozpoznávání nevhodného jednání a chování vrstevníků a dospělých ve svém okolí (krádež, šikana, zneužívání, týrání) a znalost jeho postihu
- preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek, osobní bezpečí, ochrana sebe a svého těla
před obtěžováním a zneužíváním, vyhledání pomoci
- dodržování zásad ochrany společenských hodnot

- znalost základních práv dítěte a povinností žáků
 - schopnost přiměřeně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech
- Témata primární prevence budou průběžně plnit vyučující jednotlivých předmětů.

2. stupeň: 6. – 9. (ZŠS 7. – 10.) ročník

Nosnými předměty v prevenci proti drogám a jiným patologickým jevům jsou Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Přírodopis, Chemie, Tělesná výchova a Český jazyk. Do učebních plánů jednotlivých ročníků jsou rozpracována témata – ochrana člověka za mimořádných situací, zdravotní výchova, výchova k volbě povolání.

Primární prevence je zaměřena na témata:

- respektování sebe sama i druhých – kamarádství, přátelství, láska, manželství a rodičovství, úcta ke stáří, pomoc zdravotně handicapovaným spoluobčanům
- základní pravidla společenského soužití, úcta k člověku, ochrana života, mravní hodnoty, rovnoprávnost, solidarita
- nebezpečí náboženských sekt
- člověk a volný čas, způsoby zdravé seberealizace, volnočasové aktivity
- vandalismus, záškoláctví, alkoholismus, agresivita, postih za nezákonné jednání a chování
- naše vlast, principy demokracie, spolurozhodování občanů v politickém životě
- zdravý životní styl - zásady správné výživy, poruchy příjmu potravy, respektování zdravotního stavu svých vrstevníků, odpovědnost za ochranu zdraví, prevence
- zdravé sebevědomí, pozitivní životní cíle, systém osobních hodnot, adaptace na změny
- cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací, psychohygiena – předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- bezpečné chování v silničním provozu – dopravní výchova
- ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy, preventivní a lékařská péče, sexuální dospívání a reprodukční zdraví – antikoncepce, předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity, základy péče o dítě
- způsoby bezpečného chování v kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích, schopnost vyhledat odbornou pomoc
- odmítnutí drogy a jiné škodliviny, zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- vědět o centrech odborné pomoci a vyhledat a použít jejich telefonní čísla
- šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, reklamní vlivy, násilí v médiích
- nebezpečí rasismu a xenofobie, kultura a tradice ostatních národů, zájmy minoritních skupin, svoboda víry a náboženského vyznání
- podstata a fungování demokratické společnosti
- základní práva a povinnosti občanů, práva dítěte a jejich ochrana, týrané a zneužívané dítě, právo rodinné, poškozování lidských práv, diskriminace
- trestná činnost mládeže, druhy a postihy protiprávního jednání
- kvalifikace, rekvalifikace, pomoc v nouzi
- systém sociální a zdravotní péče, zdravotní a sociální pojištění, pomáhající organizace

- ochrana osob za mimořádných událostí - důležitá telefonní čísla, evakuace
Témata primární prevence budou průběžně plnit vyučující jednotlivých předmětů.

REALIZACE PREVENTIVNÍCH AKTIVIT BUDE ZÁVISET NA VLÁDNÍCH OPATŘENÍCH SOUVISEJÍCÍCH S PANDEMÍÍ KORONAVIRU!

NABÍDKY ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ

V letošním roce nabízí škola svým žákům pro kvalitní trávení volného času kroužek deskových her a čtenářský kroužek. Děti z věřících rodin mají možnost docházet 1 x týdně do hodiny náboženství.

Volný čas dětí po skončení vyučování zajišťuje školní družina „Korálek“.

ZÁVĚR

Na základě důsledného dodržování pravidel školního řádu a jasných pravidel soužití v třídních kolektivech se snažíme vybavit děti schopností zvládat stresové situace, najít své místo ve společnosti svých vrstevníků a dokázat se pomocí zdravého životního stylu a vytvořeného režimu dne ubránit negativním vlivům současné společnosti. Žáky vedeme k samostatnosti v plnění základních každodenních úkonů a orientaci ve známém prostředí. Prioritou školy je motivace žáků k dalšímu sebevzdělávání jako prostředku pro budoucí pracovní uplatnění.

Plnění daných úkolů a cílů a řešení vzniklých problémů se opírá o stávající platné dokumenty v resortu MŠMT (STRATEGIE, VYHLÁŠKY, ZÁKONY)

VYHODNOCENÍ MPP

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v září roku 2022. Školní metodik prevence povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude na pedagogických radách seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky. Zákonní zástupci dětí si mohou výsledky plnění preventivního programu přečíst na webových stránkách školy www.zsctverka.cz

VÝBĚR Z INTERNETOVÝCH STRÁNEK V ČR VĚNUJÍCÍCH SE PREVENCI

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

<http://adiktologie.cz>

<http://business.center.cz/business/pojmy/p1157-presumpce-neviny.aspx>

<http://casmp.cz>

<http://bezpecnyinternet.cz>

<http://e-bezpeci.cz>

<http://e-nebezpeci.cz>

<http://www.fsps.muni.cz/sdetmivpohode/www.ibesip.cz>

<http://www.poradenskecentrum.cz>

<http://www.prevence-info.cz>

<http://rvp.cz>

<http://www.sekty.cz>

<http://www.sexting.cz>

<http://svetaplikasi.tyden.cz/rodicovska-kontrola-aplikace-ktere-pohlidaji-vase-deti>